

Šta predstavlja Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju?



HISTORIJAT

Politika Evropske unije prema Zapadnom Balkanu je definirana kroz proces stabilizacije i pridruživanja (PSP), koji je zaključen s ciljem budućeg članstva određenih zemalja u EU. Stoga su zemlje Zapadnog Balkana uključene u progresivno partnerstvo u svrhu stabilizacije regiona i uspostavljanja zone slobodne trgovine. PSP postavlja zajedničke političke i ekonomske ciljeve, a procjena napretka se temelji na pojedinačnim rezultatima svake zemlje. PSP je pokrenut u julu 1999. godine a učvršćen na samitu u Solunu u junu 2003. godine kada su u njega uvršteni elementi procesa pridruživanja. Osnovni elementi PSP-a su:

- Ugovorni odnosi (Sporazumi o stabilizaciji i pridruživanju);
- Asimetrična liberalizacija trgovine (autonomne trgovinske mjere);
- Finansijska pomoć (Instrument za pretpristupnu pomoć – IPA);
- Regionalna saradnja i dobrosusjedski odnosi.

Unapređenje PSP-a vodi uspostavljanju ugovornih odnosa između zemalja i EU u obliku **Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)**.

BiH i EU su pregovarali o SSP-u 13 mjeseci, nakon čega je potpisan u Luxembourgu 16. juna 2008. g. SSP je službeno stupio na snagu 1. juna 2015. g.

TRI KLJUČNE ČINJENICE O SSP-U

- Stupanje SSP-a na snagu predstavlja prvi korak u procesu evropskih integracija Bosne i Hercegovine.
- SSP omogućava stvaranje zone slobodne trgovine između Bosne i Hercegovine i EU za širok asortiman proizvoda (npr. industrijske proizvode i većinu poljoprivrednih proizvoda). Stoga je Bosna i Hercegovina uspostavila trgovinske odnose sa najvećim tržištem na svijetu; tržištem sa skoro 500 miliona potencijalnih potrošača.
- SSP zahtijeva od BiH, kao i od ostalih zemalja Zapadnog Balkana, da pristupi efikasnom usklađivanju i provedbi čitavog korpusa pravnog naslijeđa EU (EU acquis-a) koji je nastajao tokom proteklih šest decenija.

KORISTI OD SPP-a

POLITIČKI ODNOSI:

Odnosi između EU i BiH su ojačani zbog većih obaveza obje strane, uključujući politički dijalog i regionalnu saradnju.

TRGOVINA:

SSP podstiče ekonomski razvoj i saradnju kroz poboljšane trgovinske prilike. Donio je opsežnu liberalizaciju trgovine sa EU i ostalim zemljama u regionu. Omogućio je postepeno usklađivanje sa strukturama i propisima EU u oblasti standarda, certifikacije, carinske uprave, konkurencije, javne nabavke i prava intelektualnog vlasništva. Kao rezultat, znatno se poboljšao trgovinski položaj BiH.

STANDARDI EU:

Približavanje EU standardima za kvalitet proizvoda će dovesti do rasta konkurentnosti bh. proizvoda i cjelokupnog privatnog sektora, a postepeno uvođenje viših standarda i zaštite potrošača će poboljšati sigurnost bh. potrošača. Veća konkurencija će eventualno dovesti do nižih cijena i šireg izbora roba i usluga za potrošače. To znači poboljšanu zaštitu potrošača i kvalitetnije i sigurnije prehrambene i ostale proizvode, efikasnije javne usluge i transparentniju potrošnju novca poreskih obveznika.

INVESTICIJE:

Zahvaljujući potpisanim SSP-u sa EU, investitori vide BiH kao vjerodostojnog međunarodnog partnera EU i njenih zemalja članica – što dodatno ulijeva povjerenje stranim i domaćim investitorima. SSP će omogućiti bolje poslovno okruženje zahvaljujući postepenom približavanju zakonima i standardima EU, a time i podstiče pojedinačne poduzetničke inicijative, te stimulise prijeko potrebne investicije i zapošljavanje.

ZDRAVLJE I SIGURNOST:

Poboljšat će se kontrola kvaliteta važećih zdravstvenih i sigurnosnih standarda u BiH.

UNUTRAŠNJI POSLOVI:

BiH i EU će sarađivati u oblasti azila, granične i migracijske kontrole, borbe protiv pranja novca, borbe protiv zloupotrebe droga, sprečavanju i borbe protiv organizovanog kriminala kao i sprečavanju i borbe protiv terorizma i njegovog finansiranja.

TRŽIŠTE RADA:

Tokom zakonskog zaposlenja bh. građana na teritoriji zemalja članica, njihovi će supružnici i djeca, koji legalno borave na teritoriji zemalja članica, imati pristup tržištu rada one zemlje u kojoj radnik ima odobreno boravište.

JAVNE NABAVKE:

Stupanjem SSP-a na snagu, bh. preduzećima će biti omogućen pristup procesu dodjele ugovora o javnim nabavkama u EU pod jednako povoljnim uslovima koji važe za preduzeća iz zemalja članica.

OSNIVANJE PREDUZEĆA:

Bh. preduzeća će prilikom osnivanja preduzeća u EU proći kroz jednako povoljan postupak kao što je propisano i za preduzeća iz zemalja članica EU, i obrnuto.

SLOBODA KRETANJA RADNE SNAGE, ROBA, USLUGA I KAPITALA:

U figurativnom smislu, biti dio jedinstvenog tržišta EU znači da inženjer iz Mađarske sa završenim dodiplomskim studijem u Njemačkoj može raditi u britanskom preduzeću sa sjedištem u Italiji, koje finansira banka iz Belgije a napaja električna energija proizvedena u Francuskoj. Potpisivanjem SSP-a bh. građani neće imati u potpunosti pristup svim aspektima ove mobilnosti, ali su sve bliže tom cilju, naročito tokom kontinuiranog postupka integracije. Također se očekuje i napredak u raznim oblastima, od demokratije i ljudskih prava, slobode medija, visokog obrazovanja, i tehničkih problema poput poboljšanja saobraćajne infrastrukture.

Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije.

Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost EU info centra i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije.



EU info centar
Skenderija 3a • Sarajevo • Bosna i Hercegovina
Telefon: +387 (0)33 206 851 • (0)33 227 082
info@euic.ba • www.euinfo.ba



Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini
i Specijalni predstavnik Evropske unije u BiH (EUSR)

Skenderija 3a • 71000 Sarajevo • Bosna i Hercegovina
Tel: +387 (0)33 25 47 00 • +387 (0)33 56 08 00 • Fax: +387 (0)33 66 60 37 • +387 (0)33 66 83 90
E-mail: delegation-bih@eeas.europa.eu • www.europa.ba